

Inleiding

Per 1 januari 2023 loopt het huidige energiecontract af (via Greenchoice/energie voor kerken). Eerder is al melding gedaan van een mogelijke verhoging van 300 à 400%. Inmiddels is duidelijk dat de we rekening moeten houden met een verviervoudiging van de energiekosten in 2023 t.o.v. 2022.

Feiten en uitgangspunten

De aangekondigde verhoging zou bij ongewijzigd beleid leiden tot energiekosten van ongeveer EUR 110.000 voor alle kerkelijke gebouwen bij elkaar in het jaar 2023. Dat betreft circa EUR 35.000 voor gebouw Salvatori (zie later in dit memo) en circa EUR 75.000 voor de 3 kerkgebouwen. De energie voor de pastorieën is hierin niet begrepen; dat loopt via de predikanten zelf.

Van de genoemde energiekosten voor de kerkgebouwen betreft circa 90% (ca EUR 68.000) de kosten van gas; deze uitleg gaat daarom vooral in op het gasverbruik. Dit is als volgt verdeeld over de kerkgebouwen:

Kerkgebouw	Kosten gas laatste afrekening	Kosten gas 2023 bij ongewijzigd beleid (afgerond)
Dorp	€ 10.000	€ 40.000
Strijensas	€ 3.107	€ 12.500
Mookhoek	€ 3.896	€ 15.500
Totaal	€ 17.003	€ 68.000

Zonder maatregelen zouden deze kosten op jaarbasis dus naar verwachting met circa EUR 51.000 toenemen.

Verder worden enkele algemeen erkende vuistregels gehanteerd:

- 2/3 van de jaarlijkse stookkosten betreft de wintermaanden (november t/m maart)
- 1 graad verlaging van de ruimtetemperatuur leidt tot ongeveer 5% verlaging van de stookkosten.

Maatregelen

Op basis van het weloverwogen advies van het College van Kerkrentmeesters worden de volgende maatregelen ingevoerd:

1. De kerkgebouwen van Strijensas en Mookhoek worden van 1 januari t/m 31 maart niet gebruikt. Deze gebouwen worden op winterstand gezet, d.w.z. de verwarming wordt minimaal ingesteld op het vocht en vorstvrij houden van het gebouw en het behoud van de orgels.
NB 1: de kerkzaal in Mookhoek blijft wel beschikbaar voor de gebruikelijke activiteiten; deze wordt separaat verwarmd los van het kerkgebouw.
NB 2: afhankelijk van de CO₂-metingen in het kerkgebouw zal er meer of minder noodzaak zijn tot ventileren tijdens en tussen de diensten (waarmee immers weer energie verloren gaat)
2. In de dorpskerk worden 4 diensten per zondag gehouden: ochtenddiensten om 9.00 en 11.00 en middag-/avonddiensten om 16.00 en 18.00. Wisseling van tijdstippen tussen de wijken gebeurt per maand; wisseling per week zou teveel verwarring in de gemeente opleveren. Concrete invulling:
 - Januari: wijk Ichthus om 9.00 en 16.00 / wijk I om 11.00 en 18.00
 - Februari: wijk I om 9.00 en 16.00 / wijk Ichthus om 11.00 en 18.00
 - Maart: als januariNB: als de maatregelen in het najaar van 2023 worden voortgezet gaat dit schema op deze wijze verder, tenzij evaluatie na komende winterperiode andere inzichten oplevert.
3. De temperatuurinstellingen van de dorpskerk worden in eerste instantie verlaagd naar een weektemperatuur van 10 en een zondagtemperatuur van 15 graden. De huidige temperaturen in de week is

15 graden en op zondag 19 graden. Dit zal overigens al in november ingaan.

Afhankelijk van de ervaringen kunnen deze temperatuurinstellingen gedurende de winterperiode nog worden bijgesteld.

Uitwijken met (een deel van) de kerkdiensten naar Salvatori lijkt, gelet op de oplopende coronarisico's in de winterperiode, momenteel geen verantwoord alternatief. Te veel mensen moeten dan in de zaal geplaatst worden, waardoor het risico van eventuele besmettingen te groot is.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat deze maatregelen een grote impact hebben op het gemeente-zijn, met name voor de mensen uit Mookhoek-Schenkeldijk en Strijensas. Praktische zaken als vervoer (met name vanuit Mookhoek-Schenkeldijk) zullen aandacht te krijgen. Belangrijk is in elk geval dat met dit voorstel nadrukkelijk de mogelijkheid tot wekelijkse samenkomsten blijft bestaan, ondanks de hierboven genoemde beperkingen.

Orgels

Op basis van het schrijven 'Temperatuur en luchtvochtigheid in een kerkorgel' van orgelbouwer blijkt een verlaging van de temperatuur in een kerkgebouw (tot een bepaald minimum) op zichzelf geen probleem te zijn. Belangrijk voor een orgel is dat de temperatuur en relatieve vochtigheid niet te snel veranderen. Er wordt aangegeven dat een lagere temperatuur zeker geen probleem behoeft te zijn. Ook orgelbouwer Van Vulpen heeft dit mondeling bevestigd. Via regelmatige vochtmetingen zullen de kerkrentmeesters dit bewaken.

Evaluatie en winter 2023/2024

De energietarieven zullen voor onze kerkelijke gemeente in elk geval in heel het jaar 2023 nog hoog blijven. Dit houdt in deze maatregelen mogelijk opnieuw ingezet zal moeten worden eind 2023. Daarom zal na eind maart een grondige evaluatie worden gehouden met alle betrokken partijen.

Verder zal het College van Kerkrentmeesters blijven zoeken naar alternatieve maatregelen om energie te besparen, via andere vormen van verwarming, andere energiebronnen etc. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan en de snelheid waarin zaken te realiseren zijn, zal in de loop van 2023 besloten worden over eventuele maatregelen voor de winter van 2023/2024.

Uitkomst

Met deze voorstellen kunnen we naar schatting een verlaging van de kosten van gasverbruik voor de kerkgebouwen realiseren ongeveer EUR 23.000 (uitgaande van verlenging van de maatregelen in november en december 2023). Dit is als volgt berekend door de kerkrentmeesters:

Kerkgebouw	Kosten gas 2023 bij ongewijzigd beleid	Verwachte besparing (afgerond)	
Dorp	€ 40.000	15%	€ 6.000
Strijensas	€ 12.500	60%	€ 7.500
Mookhoek	€ 15.500	60%	€ 9.500
Totaal	€ 68.000		€ 23.000

Deze besparing komt overeen met bijna 35% van wat de jaarlijkse kosten zonder maatregelen zouden zijn (EUR 68.000) en met circa 45% van de geschatte *extra* lasten door de tariefstijging zonder maatregelen (EUR 51.000). Per saldo resteert dan een extra kostenpost voor gasverbruik van circa EUR 28.000. Tezamen met impact van de hogere elektriciteitstarieven worden de 'netto' meerkosten geschat op circa EUR 30.000.

Dit is nog steeds een stevige aanslag op de begroting van de gemeente (circa 10% van de totale jaarlijkse inkomsten en uitgaven) en daarmee op de financiële stabiliteit, maar we menen hiermede een optimum te bereiken tussen wenselijkheid en mogelijkheid.

Salvatori

Gebouw Salvatori blijft in dit voorstel buiten beschouwing. In samenspraak met de Diaconie is besloten dit gebouw te gaan voorzien van zonnepanelen en de al geplande vervanging van de verwarmingsketels te versnellen en te kiezen voor hybride ketels (een hybride ketel is een combinatie van een warmtepomp en een gasketel waarbij het grootste deel van het jaar wordt verwarmd met de warmtepomp).

Hiermee wordt een zeer aanzienlijke besparing van de energiekosten bereikt. De totale impact hiervan is nog niet exact aan te geven, maar zal zodanig zijn dat de benodigde investering verantwoord is.